

Seat No. : _____

JD-102

January-2025

B.Ed., Sem.-I

B-111 : Accountancy

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (A) નામાની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ નામાના મૂળતત્ત્વોનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (B) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ નામાના મૂળતત્ત્વોના ધ્યેયો સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા
1. (A) સામાન્ય હેતુઓ અને વિશિષ્ટ હેતુઓનો અર્થ આપી, તેની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.
- (B) 'જ્ઞાન' અને 'કૌશલ્ય' સામાન્ય હેતુના ચાર-ચાર વિશિષ્ટ હેતુઓ અને અપેક્ષિત વર્તન-પરિવર્તન લખો.
2. કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (A) સૂક્ષ્મ અધ્યાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, સૂક્ષ્મ અધ્યાપનના સોપાનો સમજાવો.
- (B) આગમન-નિગમન પદ્ધતિનો અર્થ આપી, તેના લાભ અને ગેરલાભ જણાવો.
- અથવા
2. (A) પાઠ આયોજન એટલે શું ? પાઠ આયોજનના ઘટકો સ્પષ્ટ કરો.
- (B) ધોરણ-11નો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી, પ્રશ્નપ્રવાહિતા કૌશલ્ય આધારિત માઈક્રો પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.
3. કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો : 14
- (A) હિસાબી પદ્ધતિના હેતુઓની ચર્ચા કરો.
- (B) નીચેના વ્યવહારોની જયેશના ચોપડે આમનોંધ લખો :
- (1) વિજયા બેંકમાં ₹ 20,000 રોકડા ભરી ખાતું ખોલાવ્યું.
- (2) જીવન વીમા-પ્રીમિયમ ₹ 450 અને આગનું વીમા-પ્રીમિયમ ₹ 550 ચેકથી ચૂકવ્યું.

- (3) ₹ 20,000નો માલ અનીલ પારેથી 10% વેપારી વટાવે અને 10% રોકડ વટાવે ખરીદો. અડધા નાણાં ચેકથી ચૂકવ્યા.
- (4) ₹ 50,000 રોકડા, ₹ 20,000ના દેવાદારો, ₹ 10,000નો માલ સ્ટોક, ₹ 5,000નાં લેણદારો, ₹ 20,000ની મિત્ર મચકની 10%ની લોન લાવી ધંધો શરૂ કર્યો.
- (5) ₹ 5,000 ઓફિસ ખર્ચ માટે અને ₹ 3,000 ઘર ખર્ચ માટે બેંકમાંથી ડિપોઝિટ કર્યા.
- (6) ₹ 10,000નું ફર્નિચર કાવેરી ફર્નિચર માર્ટમાંથી ખરીદ્યું. લારી ભાડાનાં ₹ 500 રોકડા ચૂકવ્યા.
- (7) ₹ 10,000નો માલ પ્રકાશને 10% વેપારી વટાવે અને 5% રોકડ વટાવે રોકડેથી વેચ્યો.

અથવા

3. (A) સામાન્ય અનામત અને જોગવાઈનો અર્થ આપી, સામાન્ય અનામત અને જોગવાઈ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (B) કૌશિક કોર્પોરેશને તા. 1-4-12ના રોજ ₹ 1,24,000નું એક યંત્ર ખરીદ્યું. આ યંત્રને લાવવાનો તથા ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 16,000 થયો. આ યંત્રને ઉપયોગમાં લાવતા પહેલા ₹ 20,000નો સમારકામ ખર્ચ થયો. તા. 1-10-13ના રોજ બીજું નવું યંત્ર ₹ 1,36,000માં ખરીદ્યું. જેને ગોઠવવાનો ખર્ચ ₹ 8,000 થયો. પ્રથમ ખરીદેલ યંત્ર તા. 30-9-14ના રોજ તેની ચોપડે કિંમત પર 40% નુકસાન સાથે વેચી દીધું. તા. 31-3-15 સુધીનું યંત્ર ખાતું તૈયાર કરો. કંપની યંત્રો પર દર વર્ષે 10% લેખે સીધી લીટીની પદ્ધતિ પ્રમાણે ઘસારો ગણો છે.

4. કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો ઉત્તર આપો :

14

- (A) ભાગીદારી પેઢીના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરતી વખતે નીચેના હવાલાઓની અસર ક્યા દર્શાવશે ?
  - (1) નહિ નોંધેલ ખરીદમાલ પરત
  - (2) ભાગીદારના ચાલુ ખાતાની જમા બાકીનું વ્યાજ
  - (3) રોકડ સિલકમાં અમુક રૂપિયાની નોટ બનાવટી માલૂમ પડે ત્યારે
  - (4) ધર્માદામાં વહેંચેલ માલ
  - (5) અગાઉથી ચૂકવેલ વીમા-પ્રીમિયમ
  - (6) ડિપોઝિટ પર વ્યાજ
  - (7) બેંકમાં વટાવેલી લેણીહૂંડી નકારાઈ

- (B) નીચેની માહિતી પરથી અજય અને વિજયની ભાગીદારી પેઢીની પાઘડીની કિંમત ભારિત સંદેશ નફાને મૂડીકૃત કરવાની પદ્ધતિ અનુસાર નક્કી કરો :

વર્ષ	નફો (₹)
2012-13	45.000
2013-14	50.000
2014-15	65.000
2015-16	75.000
2016-17	90.000

વધારાની માહિતી :

- (1) ધંધાની મિલકતો : ₹ 6,00,000
- (2) ધંધાના દેવાં : ₹ 1.70.000
- (3) ધંધાનો સામાન્ય અપેક્ષિત વળતરનો દર 10% છે.

અથવા

4. (A) ડિબેન્ચર એટલે શું ? ડિબેન્ચરના પ્રકારો સ્પષ્ટ કરો.
- (B) રાજ મશીન લિમિટેડ કંપની ₹ 10નો એક એવા 2.40.000 ઈક્વિટી શેર, શેરદીઠ ₹ 70ના પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા. શેરદીઠ નીચે મુજબ રકમ મંગાવવામાં આવી હતી :

અરજી સાથે ₹ 38 (₹ 35ના પ્રીમિયમ સહિત)

મંજૂરી સાથે ₹ 28 (₹ 25ના પ્રીમિયમ સહિત)

આખરી હપ્તા વખતે ₹ 14 (₹ 10ના પ્રીમિયમ સહિત)

જહાંગીરિ ધારણ કરેલા 2000 શેર પર મંજૂરી અને આખરી હપ્તા સિવાય બાકીના શેર પર પૂરેપૂરી રકમ મળી ગઈ હતી. કંપની યોગ્ય કાર્યવાહી બાદ જહાંગીરના શેર જપ્ત કર્યા. આ શેર 40% પ્રીમિયમે પૂરા ભરપાઈ તરિક્ક જોસેફને ફરી વેચ્યા.

કંપનીના ચોપંડ ઉપરના વ્યવહારો માટે જરૂરી આમનોંધ પસાર કરો.

5. પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (ગમે તે સાત)

- (1) નામાનું કાર્યક્ષેત્ર ટૂંકમાં લખો.
- (2) 'સમજ' સામાન્ય હેતુના બે વિશિષ્ટ હેતુઓ લખો.
- (3) નામાના ચાર સામાન્ય હેતુઓ જણાવો.
- (4) કા.પા. કાર્ય કૌશલ્યના બે ફાયદા જણાવો.
- (5) નિદર્શન પદ્ધતિના બે ફાયદા જણાવો.
- (6) સિમ્યુલેશનના મહત્ત્વના બે મુદ્દા લખો.
- (7) પાઘડીને અસર કરતાં કોઈપણ બે પરિબળો જણાવો.
- (8) શેર અને ડિબેન્ચરના તફાવતના બે મુદ્દા જણાવો.
- (9) મૂડી ખર્ચ અને મહેસૂલી ખર્ચ પદ સમજાવો.
- (10) જોગવાઈના બે લક્ષણો જણાવો.
- (11) જામીનગીરી પ્રીમિયમ એટલે શું ? એક ઉદાહરણ આપો.
- (12) સીધી લીટીની પદ્ધતિ અને ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિ વચ્ચેના તફાવતના બે મુદ્દા જણાવો.

JD-102

January-2025

B.Ed., Sem.-I

B-111 : Accountancy

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Answer any **one** set of questions : 14
- (A) Clarify the concept of Accountancy, state the importance of Accountancy at higher secondary level.
- (B) Clarify the aims of Accountancy at higher secondary level.
- OR
1. (A) Give the meaning of General Objectives and Specific Objectives. Discuss its characteristics.
- (B) Write four-four Specific objectives and Expected behavioural changes of General Objectives of 'Knowledge' and 'Skill'.
2. Answer any **one** set of questions : 14
- (A) Clarify the concept of Micro teaching. Explain the steps of Micro teaching.
- (B) Give the meaning of Inductive-Deductive Method. Give its merits and demerits.
- OR
2. (A) What is Lesson planning ? Clarify the components of Lesson planning.
- (B) Prepare a Micro lesson plan on the basis of skill of Fluency in Questioning on any topic of Std.-11.
3. Answer any **one** set of questions : 14
- (A) Discuss the objectives of Accounting.
- (B) Record the following transactions in journal of Jayesh :
- (1) Deposited cash ₹ 20,000 with Vijaya Bank and opened account.
- (2) Both life insurance premium of ₹ 450 and fire insurance premium of ₹ 550 paid by cheque.

- (3) Goods of ₹ 20,000 purchased from Anil at 10% trade discount and 10% cash discount, paid half amount by cheque.
- (4) Brought ₹ 50,000 cash, Debtors ₹ 20,000, Stock of goods ₹ 10,000, Creditors of ₹ 5,000, 10% loan of ₹ 20,000 from friend Mayank, and commenced Business.
- (5) ₹ 5,000 withdrawn from bank for office expenses and ₹ 3,000 for house expenses.
- (6) Furniture of ₹ 10,000 purchased from Kaveri Furniture Mart and carriage paid in cash ₹ 500.
- (7) Goods of ₹ 10,000 sold to Prakash on cash at 10% trade discount and 5% cash discount.

OR

3. (A) Give the meaning of General Reserve and Provision, clarify the difference between General Reserve and Provision.
- (B) Kaushik Corporation has purchased machine for ₹ 1,24,000 on 1-4-12. The carriage and installation expense of this machine was ₹ 16,000. The repairing expense of ₹ 20,000 was incurred before putting this machine for production. On 1-10-13, second new machine was purchased for ₹ 1,36,000, its installation expense was of ₹ 8,000. First machine was sold on 30-9-14 at 40% loss of book value.
Prepare Machine account upto 31-3-15. Company provides depreciation on machines at 10% every year under straight line method.

4. Answer any one set of questions :

14

- (A) Where will you disclose the effects of the following adjustments during the preparation of final account of a partnership firm ?
  - (1) For unrecorded credit purchase return
  - (2) Interest on credit balance of Current a/c of partners
  - (3) In cash balance, some currency notes are found to be artificial
  - (4) Goods given as donation
  - (5) Prepaid insurance
  - (6) Interest on Drawing
  - (7) Dishonoured Bill Receivable, which is discounted in bank

- (B) From the following information of Ajay and Vijay's firm, determine the value of goodwill of partnership firm on the basis of Capitalisation of Weighted Average Profit Method :

Year	Profit (₹)
2012-13	45,000
2013-14	50,000
2014-15	65,000
2015-16	75,000
2016-17	90,000

Additional information :

- (1) Business assets : ₹ 6,00,000
- (2) Business liabilities : ₹ 1,70,000
- (3) Normal expected return of business is 10%.

OR

4. (A) What is debenture ? Clarify the types of debenture.
- (B) Raj Machine Limited Company issued 2,40,000 equity shares of ₹ 10 each at a premium of ₹ 70 per share. Amount called up per share was as under :

₹ 38 on application (Including premium of ₹ 35)

₹ 28 on allotment (Including premium of ₹ 25)

₹ 14 on final call (Including premium of ₹ 10)

All the sums due were duly received except money due on allotment and final call on 2000 shares held by Jahangir. After carrying out necessary formalities, company forfeited Jahangir's shares. These shares were reissued to Joshef at 40% premium as fully paid up.

Pass necessary Journal entries for above transactions in the book of company.

5. Give answer in short of following questions : (Any seven)

- (1) Write in short the structure of Accountancy.
- (2) Write two Specific Objectives of General Objectives of 'Understanding'.
- (3) State four General Objectives of Accountancy.
- (4) State two merits of skill of Black Board work.
- (5) State two merits of Demonstration method.
- (6) State two points of importance of Simulation.
- (7) State any two factors affecting the valuation of goodwill.
- (8) State two points of difference between share and debenture.
- (9) Explain the terms Capital Expenditure and Revenue Expenditure.
- (10) State two characteristics of Provision.
- (11) What is securities premium ? Give one example.
- (12) State two points of difference between Straight Line Method and Reducing Balance Method.